

Sygn. akt I C 1094 / 12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 grudnia 2013 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **SSO Krzysztof Rudnicki**

Protokolant: **Małgorzata Wąchala**

po rozpoznaniu w dniu 06.12.2013 r.

we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **sp. z o.o. w C.**

przeciwko **A. W.**

o zapłatę 80 000 zł

na skutek zarzutów pozwanego od nakazu zapłaty z dnia 28.05.2012 r., I Nc 305/12

I. uchyla zaskarżony nakaz zapłaty w całości i oddala powództwo;

II. zasądza od powoda na rzecz pozwanego **6 617 zł** kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powód (...) sp. z o.o. w C. wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanego A. W. 80 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 08.03.2012 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że jest w posiadaniu weksla własnego wystawionego przez pozwanego na rzecz P. K., który został następnie indosowany na powoda. Weksel został wypełniony na kwotę 80 000 zł i opatrzony terminem płatności na dzień 07.03.2012 r. Pismem z dnia 27.03.2012 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty należności wynikającej z weksla w terminie do 10.04.2012 r. Wezwanie okazało się bezskuteczne.

Nakazem zapłaty wydanym dnia 28.05.2012 r. w postępowaniu nakazowym sąd nakazał pozwanemu, aby zapłacił na rzecz powoda 80 000 z wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 08.03.2012 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

Pozwany A. W. w zarzutach od nakazu zapłaty z dnia 28.05.2012 r. wniósł o uchylenie nakazu zapłaty w całości, oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów procesu.

Pozwany zarzucił, że zobowiązanie, które miałyby być zabezpieczone wekslem, nie istnieje. Podał, że prowadzi działalność rolniczą, dochodzi do licznych szkód wyrządzonych przez zwierzynę łowną. Szkody zostały zgłoszone do Koła (...) w O., a z uwagi na brak dobrowolnego pokrycia całości szkody, aktualnie toczy się przed SR w Opolu sprawa o odszkodowanie. W czasie trwania procesu kontakt z pozwanym oraz jego sąsiadem K. F. (1) mającym również roszczenia odszkodowawcze do wskazanego koła łowieckiego nawiązał J. B.. J. B. był zainteresowany odkupieniem od pozwanego oraz K. F. (1) ich wierzytelności wobec Koła (...) po zakończeniu procesów. Tytułem zabezpieczenia

przyszłych umów cesji wierzytelności, zażądał podpisania przez K. F. (1) i pozwanego dwóch weksli in blanco. Ostatecznie do cesji wierzytelności nigdy nie doszło. J. B. zwrócił weksel in blanco podpisany przez K. F. (1) wystawcy. Nie zwrócił natomiast weksla in blanco podpisanego przez pozwanego. Zbycie weksla na rzecz P. K., a następnie na rzecz powoda, nie mogło wiązać się z przeniesieniem na rzecz powoda jakiegokolwiek wierzytelności, bowiem nigdy nie doszło do powstania jakiegokolwiek zobowiązania pomiędzy A. W. a J. B., m.in. dlatego, że sprawa o odszkodowanie trwa do dziś, a J. B. chciał nabyć wierzytelność wynikającą z prawomocnego orzeczenia sądu. Przystał zresztą deklaruować chęć nabycia tej wierzytelności.

W tej sytuacji nie istnieje i nigdy nie istniała żadna wierzytelność, która byłaby zabezpieczona wekslem in blanco. Nigdy też nie zostało podpisane jakiegokolwiek porozumienie wekslowe.

Pozwany wskazał, iż powód umyślnie pominął w uzasadnieniu pozwu fakt udzielenia przez pozwanego, jeszcze przed wytoczeniem sprawy przez powoda, wyczerpującej odpowiedzi na wezwanie do zapłaty kwoty 80 000 zł. Pozwany wezwał wówczas powoda do wskazania porozumienia wekslowego, którego realizację miałby zabezpieczać weksel. Powód takiego wezwania nie wykonał.

Pozwany zarzucił, iż w tej sytuacji dokument dołączony do pozwu nie jest w rzeczywistości wekslem, ponieważ został podpisany przez niego jako weksel in blanco przy jednoczesnym braku istnienia jakiegokolwiek porozumienia wekslowego pomiędzy zarówno J. B. i P. K. oraz pozwanym, jak i pomiędzy powodem a pozwanym. Nie istnieje obecnie, jak i nie miało miejsca w przeszłości jakiegokolwiek zobowiązanie pozwanego na rzecz wskazanych osób. Wobec tego wręczenie weksla, choćby z równoczesnym indosem, nie zastępuje jeszcze przeniesienia praw (ewentualnych zobowiązań pozwanego), które i tak nigdy nie zaistniały. Udowodnienie przez pozwanego w postępowaniu nakazowym opartym na wekslu in blanco nieistnienia zobowiązania ze stosunku podstawowego powoduje upadek roszczenia opartego na wekslu.

Powód w piśmie nadanym 20.08.2013 r., podniósł, że jest jedynie nabywcą weksla i nie posiada – ani nie musi posiadać – informacji, co weksel pierwotnie zabezpieczał, a ponadto, gdyby nie istniało nigdy zobowiązanie pozwanego względem osoby, której wręczył weksel, to do wręczenia weksla by nie doszło.

Sąd ustalił w sprawie następujący stan faktyczny.

Pozwany A. W. jest rolnikiem, gospodaruje na ok. 180 ha. Uprawy są niszczone przez zwierzęta łowne. Pozwany kilkakrotnie zgłaszał roszczenia odszkodowawcze wobec Koła (...) w O..

/ dowód: zeznania powoda A. W. – e-protokół rozprawy z dnia /

Pozwany oraz K. F. (1) dochodzili na drodze sądowej roszczeń o odszkodowanie od Koła (...).

W marcu 2009 r. do sąsiada pozwanego K. F. (1) zgłosił się J. B., który wskazał, że jest w sporze z Kołem (...) i jest zainteresowany nabyciem wierzytelności wobec tego koła po prawomocnym zakończeniu procesów z ich powództwa. Chciał się spotkać także z pozwanym A. W.. K. F. (1) przekazał mu adres pozwanego.

Następnie w A. W. i K. F. (1) spotkali się z J. B. w restauracji w miejscowości P..

J. B. obiecał wskazać numery ksiąg wieczystych nieruchomości należących do Koła (...) w celu ich wskazania w procesie na potrzeby zabezpieczenia roszczeń.

Zainteresowani uzgodnili, że umowy cesji zostaną zawarte po prawomocnym zakończeniu spraw sądowych, a zakupienie wierzytelności nastąpi za 95 % ich wartości.

J. B. nakłonił A. W. i K. F. (1) do podpisania przez nich weksli in blanco na dostarczonych przez niego drukach do wypełnienia. Wystawienie weksli miały służyć zabezpieczeniu ich przyszłych rozliczeń.

J. B. mówił, że scedowanie na niego wierzytelności umożliwi mu doprowadzenie do wybrania go prezesem Koła (...).

/ dowód: zeznania świadków: J. B. – e-protokół rozprawy z dnia 12.12.2012 r., 00:13:27-

00:53:23, K. F. (1) – e-protokół rozprawy z dnia 12.12.2012 r., 00:53:23-

01:24:36; zeznania pozwanego A. W. – e-protokół rozprawy z dnia

06.12.2013 r., 00:02:23-00:59:44 /

K. F. (1) podpisał druk weksla in blanco i zamieścił swój nr PESEL w miejscu oznaczonym „Imię i nazwisko wystawcy weksla* nr PESEL”.

Oprócz tego podpisał dokument oznaczony jako „UMOWA kopia”, wskazujący, że:

- umowa została zawarta w dniu 14.03.2009 r. w P.,

- K. F. (1) oświadcza, że posiada roszczenie finansowe w kwocie 29 000 zł wobec Koła (...) w O. z tytułu odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez zwierzynę łowną i zobowiązuje się bezwarunkowo odsprzedać tę wierzytelność jak i inne względem tego koła łowieckiego niezwłocznie po uprawomocnieniu się orzeczenia za 95 % wartości odszkodowania.

Osoba nabywcy wierzytelności nie została w druku umowy wskazana.

Podobny dokument tego samego dnia podpisał pozwany.

/ dowód: zeznania świadka K. F. (1); umowa – k. 106; weksel – k. 107 /

A. W. podpisał druk weksla in blanco i zamieścił swój nr PESEL w miejscu oznaczonym „Imię i nazwisko wystawcy weksla* nr PESEL”.

/ dowód: weksel – k. 11, k. 305; zeznania pozwanego A. W. /

Zarówno K. F. (1), jak i A. W., wcześniej wystawiali weksle wyłącznie w związku z zaciąganiem kredytu bankowego.

/ dowód: zeznania świadka K. F. (1); zeznania pozwanego A. W. /

Po zakończeniu sprawy sądowej pomiędzy K. F. (1) a Kołem (...) K. F. (1) spotkał się z J. B. u niego w domu. Wówczas J. B. był już członkiem zarządu Koła (...). Uzgodnili, że Koło (...) zapłaci w ratach należność zasądzoną na rzecz K. F. (1).

Wówczas J. B. zwrócił K. F. (1) niewypełniony formularz weksla.

/ dowód: zeznania świadka K. F. (1) /

J. B. nie zwrócił natomiast weksla wystawionego przez pozwanego A. W..

/ dowód: zeznania świadka K. F. (1); zeznania pozwanego A. W. /

Również M. G. występował na drogę sądową przeciwko Kołu (...) w O.. W styczniu 2006 r. J. B. nawiązał z nim kontakt i powiedział, że jeżeli zostanie prezesem tego Koła, to doprowadzi do tego, że odszkodowanie zostanie wypłacone i więcej spraw nie będzie. Zaproponował wystawienie weksli. M. G. wystawił J. B. weksel in blanco, także otrzymał taki weksel od J. B.. Nie zostało zawarte porozumienie w sprawie wypełnienia weksla.

M. G. ugodził się z Kołem (...) z 40 000 zł na 25 000 zł. J. B. chciał odkupić wierzytelność za 10 000 zł. M. G. na to się nie zgodził.

Następnie J. B. wypełnił weksel wystawiony przez M. G. na 40 000 zł i ustąpił na rzecz osoby o nazwisku Z. J., ten zaś indosował weksel na okaziciela.

Na podstawie tego weksla (...) sp. wystąpiła przeciwko M. G. o zapłatę 40 000 zł. Nakazem zapłaty z dnia 27.10.2006 r., I Nc 583/06, Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Fabrycznej nakazał pozwanemu M. G. zapłacić na rzecz (...) sp. z o.o. w O. 40 000 zł wraz z odsetkami i kosztami procesu.

Należność została wyegzekwowana w części. M. G. doszedł do porozumienia z wierzycielem.

M. G. złożył zawiadomienie o przestępstwie. Postanowieniem z dnia 30.08.2007 r., 1 Ds. 494/07, Prokurator Rejonowy w Brzegu na podstawie art. 17 § 1 pkt 1 i 2 kpk umorzył śledztwo w sprawie wprowadzenia w błąd M. G. i doprowadzenia do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci wypisania weksla, który został następnie wypełniony na zlecenie Z. J. oraz indosowany na okaziciela, tj. o przestępstwo z art. 286 § 1 kk – wobec braku znamion czynu zabronionego oraz w sprawie wypełnienia w dniu 16.01.2006 r. blankietu weksla wystawionego przez M. G. i opatrzonego jego podpisem, wbrew warunkom ustnej deklaracji wekslowej, zawartej z pokrzywdzonym M. G. oraz na jego szkodę, tj. o przestępstwo z art. 270 § 2 kk – wobec braku danych dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa.

/ dowód: zeznania świadka M. G. – e-protokół rozprawy z dnia 12.10.2012 r.,

01:24:36-01:41:09; akta sprawy I Nc 583/06, w szczególności weksel; akta sprawy 1 Ds.

494/07 /

Dnia 22.07.2008 r. M. G. złożył oświadczenie, iż w listopadzie 2006 r. otrzymał od B. G. propozycję otrzymania 25 000 zł w zamian za złożenie oświadczenia, że zeznający w sądzie członkowie koła (...) w sprawie o odszkodowanie działali z nim w porozumieniu. Oświadczył, że nie był z nikim w zмовie.

/ dowód: oświadczenie M. G. – k. 110 /

Weksel znajdujący się w posiadaniu powoda został wypełniony przez:

- wskazanie jako daty wystawienia weksla dnia 07.03.2011 r.,

- wskazanie sumy wekslowego 80 000 zł,

- wskazanie, że wystawca weksla A. W. 31.08.2011 r. zapłaci bez protestu na zlecenie P. K. 80 000, 00 zł płatne we W..

Tym samym charakterem pisma na odwrocie weksla zostało zamieszczone oświadczenie podpisane przez P. K., iż ustępuje na rzecz (...) spółka z o. o. w C., ul. (...) NIP (...).

Po oznaczeniu miejsca płatności innym atramentem zostało dopisane „w dniu 07.03.2012”.

/ dowód: weksel – k. 11, k. 305 /

Pismem z dnia 27.03.2012 r., nadanym dnia 28.03.2012 r., powód skierował do pozwanego wezwanie do zapłaty z weksla 80 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 01.09.2011 r. do dnia zapłaty, wskazując, że żądana kwota wynika z wystawionego na kwotę 80 000 zł weksla płatnego na zlecenie P. K. indosowanego na powoda. Termin płatności powód oznaczył na 10.04.2012 r.

/ dowód: wezwanie – k. 8-9 /

Pismem z dnia 06.04.2012 r. pozwany skierował do powoda odpowiedź na wezwanie z dnia 27.03.2012 r.

Zakwestionował w całości zasadność żądania. Wskazał, iż dokument nazwany wekslem nie jest w rzeczywistości wekslem, ponieważ został podpisany przez niego jako weksel in blanco przy jednoczesnym braku istnienia jakiegokolwiek porozumienia wekslowego pomiędzy P. K. oraz pozwanym, jak i pomiędzy powodem a pozwanym. Wobec tego wręczenie weksla, choćby z równoczesnym indosem, nie zastępuje jeszcze przeniesienia praw (ewentualnych zobowiązań pozwanego), które i tak nigdy nie zaistniały.

/ dowód: pismo z dnia 06.04.2012 r. – k. 26-27 /

Pismem z dnia 11.04.2012 r. pozwany skierował do Prokuratury Rejonowej w Opolu wnioski o wszczęcie postępowania karnego przeciwko J. B. o przestępstwo doprowadzenia w marcu 2009 r. A. W. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem.

Postanowieniem z dnia 09.07.2012 r. Komenda Powiatowa Policji w N. wszczęła dochodzenie w sprawie doprowadzenia w marcu 2009 r. w P. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez wprowadzenie w błąd co do konieczności podpisania weksla in blanco bez podania kwoty i próby wyłudzenia pieniędzy w wysokości 80 000 zł na szkodę A. W..

W toku dochodzenia zostało przeprowadzone przeszukanie mieszkania J. B. w celu odnalezienia weksla wystawionego przez A. W.. Dokument nie został odnaleziony, a J. B. oświadczył, że go nie posiada

/ dowód: pismo z dnia 11.04.2012 r. – k. 28-30; akta sprawy Ds. 448/12, w szczególności

protokoły przyjęcia zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa oraz przesłuchania

świadków A. W., K. F. (1), J. B., postanowienie o wszczęciu

dochodzenia, protokół przeszukania /

Wyrokiem z dnia 04.10.2012 r., I C 149/08, wydanym w sprawie z powództwa A. W. przeciwko Koła (...) w O. zasądził od Koła (...) na rzecz A. W. 6 117, 13 zł wraz z ustawowymi odsetkami od należności częściowych tworzących tę sumę i oddalił powództwo w pozostałym zakresie.

Wyrokiem z dnia 14.02.2013 r., II Ca 938/12, Sąd Okręgowy w Opolu, oddalił apelację powoda A. W. od wyroku Sądu Rejonowego.

/ dowód: kopia wyroku SR z uzasadnieniem – k. 239-159; kopia wyroku SO z uzasadnieniem – k.

260-282 /

Sąd zważył, co następuje.

Zarzuty wniesione przez pozwanego wobec nakazu zapłaty z dnia 28.05.2012 r. zasługują na uwzględnienie.

Powód dochodzi od pozwanego roszczenia o zapłatę 80 000 zł należności mającej znajdować swoje źródło w wystawionym przez pozwanego wekslu własnym in blanco.

Pozwany zarzucił nieistnienie zobowiązania o charakterze podstawowego, którego zabezpieczeniem miał być przedłożony weksel, a przez to także nieistnienie zobowiązania wekslowego. Podniósł, iż nie zostało zawarte porozumienie w sprawie wypełnienia weksla. Zakwestionował także skuteczność nabycia weksla przez P. K., a następnie przez powoda.

Zarzuty te znajdują należytą podstawę w materiale dowodowym. Sąd poczynił ustalenia stanu faktycznego dotyczące okoliczności wystawienia przez pozwanego weksla na podstawie zeznań świadków J. B. i K. F. (1) oraz zeznaniach pozwanego A. W., a także dokumentów złożonych do akt sprawy. Na podstawie takiego materiału dowodowego sąd doszedł do przekonania, iż weksel przedstawiony przez powoda jest tym samym wekslem, który został podpisany przez pozwanego A. W. w 2009 r. i przekazany J. B.. Wskazani świadkowie oraz pozwani zeznali, że K. F. (1) i pozwany wystawili weksle tego samego dnia na takich samych drukach dostarczonych przez J. B.. Weksel, który został zwrócony K. F. (1) został sporządzony według tego samego wzoru, co weksel podpisany przez pozwanego. Również z zeznań świadków i pozwanego wynika, że obaj wystawcy weksli znajdowali się w tej samej sytuacji, tj. byli stronami procesów przeciwko temu samemu Kołu (...) o odszkodowania za szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną w uprawach rolnych. Pozwany zeznał, że poza sytuacjami związanymi z zaciąganiem kredytów bankowych nie wystawiał innych weksli, szczególnie na rzecz osób fizycznych.

Tym samym za należyte potwierdzone należy uznać twierdzenie pozwanego, iż weksel przedstawiony przez powoda jest wekslem wystawionym i wręczonym J. B. w marcu 2009 r. przy okazji dokonywania przez pozwanego i K. F. (1) uzgodnień z nim dotyczących przeniesienia wierzytelności o odszkodowania przypadające od Koła (...). Weksle te zarówno K. F. (1), jak i A. W., wystawili jako weksle własne in blanco.

Z kolei zeznania świadka M. G. oraz weksel i nakaz zapłaty w sprawie I Nc 583/07, a także postanowienie o umorzeniu śledztwa w sprawie 1 Ds. 494/07 wskazują, że J. B. również weksel in blanco otrzymany od M. G. puścił w obieg, na wekslu wpisana została osoba fizyczna, ale ostatecznie roszczenia dochodziła firma windykacyjna.

Wbrew twierdzeniom pełnomocnika powoda zgłoszonym na rozprawie dnia 12.10.2012 r. M. G. nie złożył oświadczenia o przeproszeniu J. B. za pomówienie go o oszustwo. Oświadczenie z dnia 22.07.2008 r. (k.110) nie wymienia w ogóle nazwiska J. B.. Tym samym nie można kwestionować wiarygodności zeznań tego świadka.

Wobec zaprzeczenia przez pozwanego, ażeby otrzymał z powrotem weksel dany J. B. i istnieniu w obiegu weksla podpisanego przez pozwanego, sporządzonego na identycznym druku, jak weksel podpisany przez K. F. (1), który to druk miał zostać dostarczony przez J. B., sąd uznał, że niewiarygodne są zeznania świadka B. w zakresie, w jakim twierdził on, iż zwrócił weksel pozwanemu.

Po doręczeniu pełnomocnikowi powoda odpisu zarzutów pełnomocnik powoda nie ustosunkował się do tych zarzutów. Mając na uwadze wyniki całej rozprawy należy zatem uznać, iż powód w istocie przyznał podane przez pozwanego fakty wystawienia weksla na rzecz J. B., niezwrócenia przez niego weksla pozwanemu, a także tożsamości tego weksla z wekslem przedłożonym przez powoda (art. 230 kpc).

Zgodnie z art. 101 ustawy z dnia 28.04.1936 r. – Prawo wekslowe weksel własny zawiera:

- 1) nazwę "weksel" w samym tekście dokumentu, w języku, w jakim go wystawiono;
- 2) przyrzeczenie bezwarunkowe zapłacenia oznaczonej sumy pieniężnej;
- 3) oznaczenie terminu płatności;
- 4) oznaczenie miejsca płatności;
- 5) nazwisko osoby, na której rzecz lub na której zlecenie zapłata ma być dokonana;
- 6) oznaczenie daty i miejsca wystawienia wekslu;
- 7) podpis wystawcy wekslu.

Zgodnie zaś z art. 102 ust. 1 pr. weksl. ninformacje o jednostce

orzeczenia sądów

tezy z piśmiennictwa

monografie

wzory i zestawienia

ie będzie uważany za weksel własny dokument, któremu brak jednej z cech, wskazanych w artykule poprzedzającym, wyjąwszy przypadki, określone w ustępach następujących – ust. 2 stanowi, że weksel własny bez oznaczenia terminu płatności uważa się za płatny za okazaniem; ust. 3 stanowi, że w braku osobnego oznaczenia, miejsce wystawienia wekslu uważa się za miejsce płatności, a także za miejsce zamieszkania wystawcy; ust. 4 stanowi, że weksel własny, w którym nie oznaczono miejsca wystawienia, uważa się za wystawiony w miejscu, podanem obok nazwiska wystawcy.

Polskie prawo wekslowe nie reguluje wprost kwestii wystawienia weksla in blanco, czyli weksla niezupełnego, tj. nie zawierającego pełnej treści przewidzianej w art. 1 dla weksli trasowanych oraz w art. 101 dla weksli własnych.

Dopuszczalność wystawienia takiego weksla wynika jednakże z art. 10 pr. weksl., zgodnie z którym, jeżeli weksel, niezupełny w chwili wystawienia, uzupełniony został niezgodnie z zawartem porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa.

W praktyce obrotu gospodarczego występują weksle niezupełne przede wszystkim nie zawierające oznaczenia sumy wekslowej, której ściśle określenie nie jest możliwe w chwili wręczenia weksla przez jego wystawcę pierwszemu wierzycielowi (co dotyczy weksli gwarancyjnych służących zabezpieczeniu wierzytelności wynikającej z oznaczonego stosunku prawnego, ale o nieoznaczonej jeszcze wysokości, która będzie uzależniona od stopnia wykonania lub niewykonania zobowiązania zgodnie z jego przedmiotem i treścią wierzycieli, a także nie zawierające wskazania terminu płatności, miejsca płatności, miejsca wystawienia, możliwości przeniesienia weksla na zlecenie (w drodze indosu).

W takich wypadkach nadanie dokumentowi weksla pełnej treści poprzez jego wypełnienie i wpisanie sumy wekslowej, terminu i miejsca płatności, czyli ukształtowanie zobowiązania wekslowego w pełnym zakresie, wymaga uwzględnienia treści porozumienia zawartego pomiędzy wystawcą weksla a jego pierwotnym wierzycielem wekslowym, czyli remitentem weksla. Porozumienie takie przybiera postać deklaracji wekslowej, czyli zawieranej w formie pisemnej umowy pomiędzy stronami pierwotnego zobowiązania wekslowego.

Pozwany podniósł, że w związku z wystawieniem i wręczeniem J. B. weksla in blanco nie zostało zawarte żadne porozumienie określające zasady wypełnienia tego weksla.

Powód wskazując, że weksel załączony do pozwu został wypełniony, czyli był wcześniej wekslem in blanco, nie przedstawił deklaracji dotyczącej tego weksla ani nawet nie wskazał, jaka miałaby być jej treść.

Uzasadnienie pozwu w zakresie okoliczności faktycznych uzasadniających zgłoszone żądanie zapłaty 80 000 zł wskazuje na następującą kolejność zdarzeń:

- wystawienie weksla przez pozwanego na rzecz P. K.,
- następnie indosowanie na powoda,
- wypełnienie weksla na kwotę 80 000 zł oraz opatrzenie go terminem płatności na dzień 07.03.2012 r.

Takie przedstawienie stanu sprawy wskazuje, iż powód miał nabyć weksel jeszcze niewypełniony. Tym samym powód wypełniając weksel musiałby stosować się do porozumienia w przedmiocie wypełnienia weksla. Powód nie przedstawił jednakże dokumentu uprawniającego go do wypełnienia weksla na kwotę 80 000 zł, wskazania terminu płatności, itd.

Twierdzenia te pozostają jednakże w sprzeczności z samą treścią weksla. Przedłożony przez powoda weksel został wypełniony jednym charakterem pisma i kolorem atramentu w pełnym zakresie, tj. przez wskazanie miejsca wystawienia weksla (W.), daty wystawienia weksla (07 marzec 2011), sumy wekslowej (80 000 zł), daty płatności (31.08.2011 r.), osoby wierzyciela (P. K.), miejsca płatności (we W.). Dotyczy to także znajdującego się na odwrocie weksla oświadczenia podpisanego nazwiskiem P. K. o ustąpieniu weksla na rzecz powodowej spółki. Innym atramentem został dopisany jedynie inny termin płatności „w dniu 07.03.2012”.

Zatem albo powód nabył czysty druk weksla, który następnie został wypełniony wszelkimi danymi, w tym oznaczeniem, iż wierzycielem wekslowym jest P. K., a także jego oświadczeniem o indosowaniu weksla na powoda, albo powód nabył weksel już wypełniony i jedynie dodał termin płatności oznaczony na 07.03.2012 r. Okoliczności te nie zostały w żaden sposób potwierdzone.

Wezwany do przesłuchania w charakterze strony prezes zarządu powoda Z. K. nie stawiał się mimo skutecznego doręczenia wezwania pod adresem powodowej spółki i mimo wiedzy pełnomocnika o terminie przesłuchania stron. Niestawiennictwo przedstawiciela powoda miało też miejsce na rozprawie w dniu 07.12.2012 r. mimo wezwania (k. 83). Sąd pominął wobec tego dowód z przesłuchania reprezentanta powoda.

Powód nie zaoferował żadnych dowodów wskazujących na okoliczności, w jakich doszło do nabycia przez niego weksla, a także do jego wypełnienia. W sytuacji, gdy pozwany zarzucił, że nie wystawiał weksla na rzecz wskazanego w nim P. K. ani nie zawierał żadnego porozumienia dotyczącego wypełnienia weksla in blanco, a odnosząc się do weksla złożonego z pozwem wskazał, że remitentem był J. B., to na powoda przeszedł ciężar wykazania okoliczności nabycia weksla, a także skuteczności tego nabycia i uprawnienia do jego wypełnienia na sumę 80 000 zł. Powód – pomimo nałożenia na jego pełnomocnika zobowiązania do wskazania adresu P. K. indosanta weksla (k. 36, k. 63) nie złożył żadnego oświadczenia w tym zakresie, czym w istocie uniemożliwił przeprowadzenie dowodu z zeznań tego świadka – art. 233 § 2 kpc. Skoro P. K. miał być stroną stosunku prawnego wobec powoda, skoro przekazał powodowi weksel, to powód powinien dysponować danymi pozwalającymi na zidentyfikowanie osoby indosanta, w tym ustalenia jego adresu. W aktach sprawy brak jest jakichkolwiek danych pozwalających na takie ustalenie. W szczególności należy zwrócić uwagę, że na samym wekslu jego wystawca – A. W. oznaczony jest także numerem PESEL, indosatariusz – (...) sp. z o.o., oznaczony jest adresem i nrem NIP, to w przypadku osoby P. K. nie zostały wskazane tego typu dodatkowe informacje pozwalające na identyfikację tej osoby. Nie sposób odrzucić nasuwających się wątpliwości, czy osoba taka faktycznie istnieje czy też jej imię i nazwisko zostało wpisane jedynie w celu wywołania wrażenia, iż nabycie przez powodową spółkę weksla nastąpiło w sposób legalny.

Tym samym można zgodzić się z pozwanym, iż okoliczności wejścia powoda w posiadanie weksla budzą wątpliwości, a także iż nie została zachowana nieprzerwana ciągłość indosowania w rozumieniu art. 16 pr. weksl.

Pierwszym indosantem weksla musi być bowiem jego remitent – wyrok SN z dnia 19.01.2006 r., IV CK 335/05. Pozwany twierdzi, zaś, że remitentem był J. B., a nie nieznany mu P. K..

W tym miejscu trzeba jednakże stwierdzić, że brak wskazania przez samego wystawcę w treści weksla osoby remitenta (niezależnie od późniejszego wpisania jakiegokolwiek osoby w tym charakterze) powoduje nieważność zobowiązania wekslowego. Weksel musi zawierać nazwisko remitenta. Jeżeli to nazwisko nie zostało podane, weksel jest nieważny – A. Szpunar, Komentarz do prawa wekslowego i prawa czekowego, Warszawa 1994, s. 29. Polskie prawo wekslowe nie dopuszcza bowiem weksli na okaziciela.

Tym samym, aby móc skutecznie wywodzić dalsze uprawnienia z weksla, w tym także dokonywać przeniesienia praw w drodze indosowania, przywoływany przez powoda jego poprzednik prawny w osobie P. K. musiałby być wpisany w

weksłu od samego początku. Niezupełność weksła nie może oznaczać braku wskazania osoby remitenta, gdyż w takim wypadku nie byłoby wiadomo, kto jest stroną stosunku prawnego zobowiązania wekslowego.

To zaś oznacza, iż ewentualne zobowiązanie wekslowe pozwanego A. W. jest nieważne.

Sąd oddalił wniosek powoda zawarty w piśmie z dnia 13.05.2013 r. o ponowne przesłuchanie świadka J. B. jako pozbawiony usprawiedliwionych podstaw. Wniosek ten został zgłoszony na okoliczność „treści wyroków sądów obu instancji w sprawie z powództwa pozwanego przeciwko Kołu (...) w O. oraz złożenia przez Koło zawiadomienia o podejrzeniu usiłowania popełnienia przestępstwa przez pozwanego”. Treść wyroku poznaje się poprzez jego przeczytanie i służy temu zapoznanie się z aktami sprawy lub przedłożenie odpisu wyroku, a nie przesłuchanie świadka. Również fakt złożenia zawiadomienia o przestępstwie i jego treść mogą zostać wykazane poprzez nadesłanie przez organ prowadzący postępowanie przygotowawcze akt tego postępowania.

Sąd oddalił także wniosek powoda zawarty w tym samym piśmie o przesłuchanie świadka J. M.. Równie i ten wniosek został nieprawidłowo zgłoszony: „na okoliczność nieprawdziwości twierdzeń pozwanego dotyczących zwrotu wystawionych przez pozwanego weksli oraz okoliczności wystawienia przez pozwanego weksli”. Otóż dowody w procesie cywilnym służą przedstawieniu faktów, a nie kwestionowaniu prawdziwości twierdzeń strony. Powód nie wskazał, jakie konkretnie okoliczności faktyczne miałyby zostać ujawnione w drodze zeznań świadka M.. Ponadto pozwany nie twierdził, że zostały wystawione i zwrócone „weksle”, tylko że wystawił jeden weksel, który mu zwrócony nie został. Jeżeli powód twierdzi, że pozwany swój weksel otrzymał, winien przedstawić pokwitowanie wystawione przez pozwanego potwierdzające zwrot weksła. Ponadto powód podniósł, że nie mógł zgłosić dowodów wcześniej, gdyż nie wiedział o ich istnieniu. Tymczasem powód nie mógł nie wiedzieć o świadku J. B., gdyż świadek ten był przesłuchiwany w dniu 12.10.2012 r. Również osoba J. M. została wspomniana tego dnia w zeznaniach świadka F.. Powód mógł zatem zgłosić wniosek o przesłuchanie tego świadka od razu na tej rozprawie, ewentualnie w dniu 07.12.2012 r. Zgłoszenie wniosku w piśmie z dnia 13.05.2013 r. jest dalece spóźnione.

Sąd oddalił wniosek pozwanego o przeprowadzenie dowodu z nagrania uznając go za spóźniony. Z zeznań A. W. złożonych w dochodzeniu wynika, że nagranie zostało sporządzone w związku z wezwaniem J. B. w charakterze świadka, czyli przed rozprawą z dnia 12.10.2012 r. Dowód z tego nagrania, o ile zachodziłyby rozbieżności pomiędzy zeznaniami świadka a treścią rozmowy, powinien być zostać zgłoszony również na tej rozprawie, ewentualnie w dniu 07.12.2012 r. Zgłoszenie wniosku dopiero w dniu 27.09.2013 r. jest również mocno spóźnione.

Mając na uwadze wyniki przeprowadzonego postępowania dowodowego sąd uznał zarzuty wniesione przez pozwanego za uzasadnione, wobec czego uchylił zaskarżony nakaz zapłaty z dnia 28.05.2012 r., I Nc 305/12, w całości i oddalił powództwo – art. 496 kpc.

Pozwanemu jako wygrywającemu sprawę przysługuje zgodnie z art. 98 kpc zwrot kosztów procesu obejmujących opłatę od zarzutów – 3 000 zł i wynagrodzenie pełnomocnika – 3 617 zł ustalone zgodnie z § 6.6 rozporządzenia MS z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie wraz z opłatą skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł.